

	<p>Θεματικός Κύκλος: Φροντίζω το Περιβάλλον Επιμέρους Θεματική Ενότητα/Υποενότητα: Οικολογική Συνείδηση</p>
<p>Τίτλος/τίτλοι προγραμμάτων : Η Ζωή Χωρίς Σκουπίδια: μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση</p>	<p>Ο δικός μας τίτλος Η Ζωή Χωρίς Σκουπίδια: μείωση ,επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση</p>
<p>Στόχοι Σχεδίου Δράσης</p>	<p>A) 1ος κύκλος Δημιουργικότητα, Κριτική Σκέψη, Συνεργασία</p> <p>2ος κύκλος Αυτομέριμνα, Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Πρωτοβουλία, Υπευθυνότητα</p> <p>3ος κύκλος Ψηφιακός γραμματισμός</p> <p>4ος κύκλος Επίλυση προβλημάτων, Κατασκευές</p> <p>B) Διαχείριση απορριμμάτων, ανακύκλωση</p> <p>Σύνδεση με το Π.Σ: Καλλιέργεια θετικών στάσεων, κατάκτηση της γνώσης μέσω της αλληλεπίδρασης με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, ανάδειξη της προσωπικότητας κάθε παιδιού, σύνδεση και συνεργασία με οικογένεια, ποικιλία διδακτικών προσεγγίσεων, χρήση διαφορετικών μεθόδων αναπαράστασης, σύνδεση με</p> <p>γνωστικά αντικείμενα (Μελέτη Περιβάλλοντος, Γλώσσα, Μαθηματικά, Εικαστικά, Φυσική Αγωγή).</p>
<p>Ακολουθία εργαστηρίων</p>	

Εργαστήριο 1

Εμείς και το περιβάλλον (1 διδακτική ώρα)

Οι μαθητές, με χρήση εικόνων και φύλλων δραστηριοτήτων, προσεγγίζουν την έννοια «περιβάλλον» και την ύπαρξη διαφορετικών οικοσυστημάτων

Δραστηριότητα 1:

Δείχνουμε στους μαθητές εικόνες και τους καλούμε να αναγνωρίσουν το περιβάλλον - οικοσύστημα σε καθεμία από αυτές. Στη συνέχεια, προβάλλονται οι ίδιες εικόνες με τις αντίστοιχες απειλές. (Δάσος – καμένο δάσος, παραλία – μολυσμένη ακτή). (10´)

Δραστηριότητα 2:

Μοιράζεται το φύλλο δραστηριότητας 1 και στην πρώτη δραστηριότητα οι μαθητές καλούνται να κυκλώσουν τι είναι εκείνο που δεν ταιριάζει ή βλάπτει το οικοσύστημα. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές συνειδητοποιούν τη διαφορετικότητα (βιοποικιλότητα) και αντιλαμβάνονται ότι κάθε είδος έχει συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ανάγκες για την επιβίωσή του καθώς και την αναγκαιότητα ισορροπίας εντός του περιβάλλοντος. (10´)

Δραστηριότητα 3:

Στην επόμενη δραστηριότητα του φύλλου, οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν από τις εικόνες που τους δίνονται, εκείνες στις οποίες παρουσιάζονται θέματα που άπτονται του φυσικού περιβάλλοντος. Αφού τις αποκόψουν, τις επικολλούν στον ορισμένο χώρο του φύλλου δραστηριότητας. Μέσω αυτής της δραστηριότητας, οι μαθητές εμπεδώνουν τη διαφορά μεταξύ φυσικού και τεχνητού περιβάλλοντος. (15´)

Δραστηριότητα 4:

Με αφορμή τις προηγούμενες δραστηριότητες του φύλλου, τονίζεται η σημασία του φυσικού περιβάλλοντος. Οι μαθητές συνειδητοποιούν την ανάγκη για προστασία του και το ρόλο του ανθρώπου όσον αφορά την επιβίωση του αλλά και των υπολοίπων ειδών. (10´)

Εργαστήριο 2

Άνθρωπος και Περιβάλλον (1 διδακτική ώρα)

Οι μαθητές, χωρίζονται σε ομάδες και στη συνέχεια σε επίπεδο ολομέλειας, ασχολούνται με τα διαφορετικά οικοσυστήματα και εντοπίζουν τρόπους με τους οποίους η ανθρώπινη δραστηριότητα επιδρά αρνητικά στο περιβάλλον

Δραστηριότητα 1:

Η εκπαιδευτικός, αφού χωρίσει τους μαθητές σε τέσσερις ομάδες, δίνει σε κάθε ομάδα ένα κενό κουτί μέσα στο οποίο υπάρχει ένα χαρτί με τον τίτλο του οικοσυστήματος, με το οποίο θα ασχοληθεί η ομάδα, χωρίς οι υπόλοιπες ομάδες να το

	<p>γνωρίζουν (πχ. βουνό, θάλασσα, πόλη, δάσος κλπ). Οι μαθητές καλούνται να γεμίσουν το κουτί δημιουργώντας πρωτότυπο υλικό (ζωγραφιές, σχέδια, κ.λπ.) που σχετίζονται με τη θεματική ενότητα που τους έχει ανατεθεί. Στη συνέχεια, τοποθετούν τις ζωγραφιές τους στο κουτί και γίνεται ανταλλαγή των κουτιών μεταξύ των ομάδων. Κάθε ομάδα, αφού μελετήσει το περιεχόμενο του κουτιού που έλαβε, καλείται να αναγνωρίσει το οικοσύστημα που περιγράφεται μέσα από τα σχέδια των συμμαθητών της. (20´)</p> <p>Δραστηριότητα 2: Η εκπαιδευτικός ζητά από κάθε ομάδα ξεχωριστά να αναφέρει από την εμπειρία της τρόπους με τους οποίους η ανθρώπινη δραστηριότητα μπορεί να προστατέψει ή να βλάψει – καταστρέψει το οικοσύστημα του κουτιού (πχ. κουτί δάσους – πυρκαγιά, κουτί θάλασσας – σκουπίδια στην παραλία κ.ο.κ). Με ερωτήσεις, καθοδηγεί τους μαθητές στον προβληματισμό και στην εξεύρεση πιθανών λύσεων – δράσεων (π.χ. Το δάσος συγκρατεί τα νερά της βροχής, τι γίνεται εάν καεί; / Τα ρέματα οδηγούν τα νερά της βροχής στη θάλασσα, τι συμβαίνει όταν χτίζουμε σπίτια σε ρέμα; / Η θάλασσα είναι το σπίτι πολλών ζώων και ψαριών, τι συμβαίνει όταν πετάμε τα σκουπίδια μας στη θάλασσα;). Καταλήγουν όλοι μαζί στην ανάγκη ύπαρξης ισορροπίας. (15´)</p> <p>Δραστηριότητα 3: Διανέμεται το φύλλο δραστηριότητας 2, όπου οι μαθητές καλούνται να αντιστοιχίσουν τις καλές πρακτικές για την προστασία του περιβάλλοντος ανάλογα με το περιεχόμενο της εικόνας. (10´)</p>
<p>Εργαστήριο 3</p>	<p>Εμείς τι κάνουμε; (1 διδακτική ώρα)</p> <p>Αξιοποιώντας τα οικοσυστήματα του προηγούμενου εργαστηρίου και μέσω συζήτησης και συμπλήρωσης φύλλων δραστηριοτήτων, οι μαθητές προτείνουν τρόπους αντιμετώπισης των συμπεριφορών που επιβαρύνουν το περιβάλλον, και τις αποτυπώνουν ανά ομάδα με τη δημιουργία μίας τετράπτυχης κατασκευής.</p> <p>Δραστηριότητα 1: Η εκπαιδευτικός υπενθυμίζει στους μαθητές τα συμπεράσματα στα οποία οδηγήθηκαν μετά την εξερεύνηση των κουτιών στο προηγούμενο μάθημα. (5´)</p> <p>Δραστηριότητα 2: Διανέμεται το φύλλο δραστηριότητας. Στην πρώτη δραστηριότητα, οι μαθητές καλούνται να σημειώσουν κάτω από</p>

	<p>τις εικόνες το σωστό και το λάθος της ανθρώπινης δραστηριότητας που παρουσιάζεται στις εικόνες. (10')</p> <p>Δραστηριότητα 3: Στη δεύτερη δραστηριότητα του φύλλου, οι μαθητές -με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού- αντιμετωπίζουν υποθετικές καταστάσεις της καθημερινότητας και επιλέγουν το σωστότερο κατά περίπτωση τρόπο αντιμετώπισης, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος. (Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής) (15')</p> <p>Δραστηριότητα 4: Στην τελευταία φάση του μαθήματος, οι ομάδες αναλαμβάνουν εκ νέου τα κουτιά τους. Γίνεται και πάλι συζήτηση και ανατροφοδότηση. Κάθε ομάδα καλείται σε μία μεγάλη κόλλα χαρτί να σχεδιάσει ένα τετράπτυχο που θα δείχνει το περιβάλλον της σε φυσική κατάσταση, την εικόνα του μετά από την καταστροφική ανθρώπινη παρέμβαση, την ανάληψη δράσης και την αποκατάστασή του υπό μορφή κύκλου (πχ. Δάσος – Δάσος μετά από εμπρησμό ή με σκουπίδια - Δράση αναδάσωσης ή καθαρισμού – Παιδιά να παίζουν στο αναδασωμένο βουνό). (15')</p>
<p>Εργαστήριο 4</p>	<p>Ο κύκλος της ζωής (1 διδακτική ώρα)</p> <p>Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, αναπαριστούν στο πλαίσιο μίας ψυχοκινητικής δραστηριότητας τα στάδια του κύκλου του νερού, με κάθε ομάδα να αντιστοιχεί σε ένα στάδιο. Στη συνέχεια, μέσω συζήτησης που στηρίζεται σε παραδείγματα από την καθημερινότητα των παιδιών, αναδεικνύεται ο ρόλος της ανθρώπινης δραστηριότητας στη δημιουργία σκουπιδιών, και κατ' επέκταση στην επιβάρυνση του περιβάλλοντος</p> <p>Δραστηριότητα 1: Η εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να αναφέρουν από τις γνώσεις τους το ταξίδι του νερού και τις διαφορετικές μορφές που αυτό λαμβάνει στη φύση (βροχή, χιόνι, θάλασσα, ποτάμι κ.λπ.). Στη συνέχεια, οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες που αναπαριστούν κάθε στάδιο του κύκλου του νερού (υδρατμοί, σύννεφα, βροχή, ποτάμι κ.λπ.). Σε κάθε ομάδα, ο/η εκπαιδευτικός αναθέτει ένα μουσικό θέμα. Ακολούθως, κάθε ομάδα καλείται να σηκωθεί και να κινηθεί στο χώρο ελεύθερα κάθε φορά που ακούγεται το μουσικό θέμα που της αντιστοιχεί. Αφού γίνουν τυχαίες επιλογές, ώστε κάθε ομάδα να εξοικειωθεί με το μουσικό της θέμα, ο/η εκπαιδευτικός εναλλάσσει τα μουσικά θέματα με σειρά, με σκοπό να παρουσιαστεί κάθε στάδιο του κύκλου του νερού και οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν τη συνέχεια που υπάρχει στη φύση. Διανέμεται το φύλλο δραστηριότητας και οι μαθητές καλούνται να σημειώσουν κάτω από τις εικόνες τη σωστή αριθμητική σειρά / στάδια της διαδρομής του νερού. (25') Ολοκληρώνεται η δραστηριότητα, διευκρινίζοντας στους μαθητές πως, όπως έχουμε τον κύκλο του</p>

	<p>νερού που μόλις είδαμε, έτσι και τα απορρίμματα μας θα λέγαμε πως ακολουθούν ένα κύκλο...</p> <p>Δραστηριότητα 2: Μετά το πέρας της δραστηριότητας, ο/η εκπαιδευτικός, χρησιμοποιώντας ένα απλό παράδειγμα της καθημερινότητας (π.χ. ο κύκλος ζωής ενός πλαστικού παιχνιδιού – τι γίνεται όταν αυτό σπάσει ή αχρηστευθεί;), οδηγεί τους μαθητές στο συμπέρασμα ότι, ενώ η φύση δεν παράγει απορρίμματα, ο άνθρωπος επιβαρύνει συνεχώς το περιβάλλον με τα σκουπίδια που δημιουργεί και εναποθέτει σε αυτό. Με την ευκαιρία αυτή, ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πως η σώρευση απορριμμάτων οδηγεί σε καταστροφή του περιβάλλοντος. (15’)</p>
<p>Εργαστήριο 5</p>	<p>Ανακύκλωση Α’ (1 διδακτική ώρα)</p> <p>Η εκπαιδευτικός εισάγει τους/τις μαθητές στην έννοια της διαχείρισης των απορριμμάτων και της ανακύκλωσης με την προβολή εικόνων όπου συσσωρεύονται σκουπίδια (χωματερές, σκουπιδότοποι, κ.ά.), κάνοντας ταυτόχρονη αναφορά στην ενέργεια που απαιτείται για την παραγωγή νέων προϊόντων. Στη συνέχεια, αναπτύσσεται στην ολομέλεια συζήτηση σχετικά με εκείνα τα υλικά που οι μαθητές θεωρούν πως ανακυκλώνονται (πλαστικό, χαρτί, αλουμίνιο, γυαλί) και χωρισμένοι σε τέσσερις ομάδες (μία ανά υλικό), συμμετέχουν σε ένα παιχνίδι καταγραφής αντικειμένων κατασκευασμένο από το υλικό το οποίο αντιπροσωπεύει η ομάδα τους. Με αφορμή το παιχνίδι αυτό, γίνεται αναφορά στα αντικείμενα/υλικά που δεν απορρίπτονται στους μπλε κάδους, αλλά μπορούν να ανακυκλωθούν με άλλους τρόπους.</p> <p>Δραστηριότητα 1: Η εκπαιδευτικός εισάγει τους μαθητές στην έννοια της διαχείρισης των απορριμμάτων και της ανακύκλωσης, αφού πρώτα τους προβάλλει εικόνες από χωματερές, σκουπιδότοπους κ.λπ. Τους εξηγεί ότι η μεγάλη ποσότητα απορριμμάτων, εκτός από το ότι δημιουργούν πολύ άσχημη εικόνα (αισθητική επιβάρυνση), επιβαρύνουν επίσης το περιβάλλον και απειλούν τη ζωή μας. Παράλληλα, θίγει το ζήτημα της απαιτούμενης ενέργειας για την εκ νέου κατασκευή πραγμάτων που έχουν απορριφθεί ως άχρηστα, ενώ θα μπορούσαν να επαναχρησιμοποιηθούν ή να ανακυκλωθούν με προβολή των αντιστοιχών εικόνων. (10’)</p> <p>Δραστηριότητα 2: Στη συνέχεια, ζητά από τους μαθητές να του απαριθμήσουν τα τέσσερα βασικά είδη, τα οποία εύκολα μπορούν να ανακυκλωθούν μειώνοντας κατ’ αυτόν τον τρόπο τον όγκο των οικιακών απορριμμάτων (χαρτί, γυαλί, πλαστικό, αλουμίνιο). Στο φύλλο δραστηριότητας, οι μαθητές θα πρέπει να μειώσουν τον</p>

	<p>όγκο των σκουπιδιών τους επιλέγοντας τα ανακυκλώσιμα υλικά, που θα μπορούσαν να απορρίψουν στον κάδο της ανακύκλωσης της γειτονιάς τους. (15')</p> <p>Δραστηριότητα 3: Η εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε τέσσερις ομάδες, μία για κάθε υλικό που ανακυκλώνεται στον μπλε κάδο. Ζητά από τους μαθητές εντός συγκεκριμένου χρόνου να σημειώσουν σε μια κόλλα χαρτί όσα περισσότερα αντικείμενα γνωρίζουν από το υλικό που τους αντιστοιχεί που θα μπορούσαν να ανακυκλωθούν (πχ: Χαρτί = εφημερίδες, περιοδικά, παλιά τετράδια, βιβλία κ.λπ.). Με το πέρας του χρόνου της δραστηριότητας, κάθε ομάδα διαβάζει αυτά τα οποία έχει σημειώσει και λαμβάνει έναν βαθμό για κάθε σωστή απάντηση. Οι υπόλοιπες ομάδες συμπληρώνουν ό,τι δεν έχει σημειωθεί και παίρνουν τον αντίστοιχο βαθμό για λογαριασμό της ομάδας τους. Κερδίζει η ομάδα με τους περισσότερους βαθμούς. (15')</p> <p>Δραστηριότητα 4: Μέσα από την άσκηση αυτή, οι μαθητές -με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού- συνειδητοποιούν ότι υπάρχει μεγάλος αριθμός αντικειμένων / υλικών, τα οποία -ενώ δεν μπορούν να καταλήξουν στον μπλε κάδο- επιδέχονται ανακύκλωσης με άλλους τρόπους (πχ. ανακύκλωση ηλεκτρικών συσκευών, μπαταριών, μαγειρικού λαδιού κλπ). (5')</p>
<p>Εργαστήριο 6</p>	<p>Ανακύκλωση Β' (1 διδακτική ώρα)</p> <p>Στο εργαστήριο αυτό, οι μαθητές γνωρίζουν τα σύμβολα της ανακύκλωσης, εισάγονται στην έννοια της μείωσης του όγκου των απορριμμάτων και στην εφαρμογή της επαναχρησιμοποίησης. Συμπερασματικά και μέσα από την πορεία του εργαστηρίου, η ομάδα καταλήγει στα λεγόμενα οργανικά απορρίμματα και στην έννοια της κομποστοποίησης.</p> <p>Δραστηριότητα 1: Η εκπαιδευτικός προβάλλει ένα-ένα τα σύμβολα της ανακύκλωσης στους μαθητές. Παράλληλα, ρωτά εάν κάποιο από αυτά τους είναι ήδη γνωστό και ποιο είναι το νόημά του. Αμέσως μετά, τα επαναπροβάλλει και εξηγεί πλέον ο ίδιος τι σημαίνει το καθένα, πού μπορούμε να τα συναντήσουμε και ποιο το νόημά τους. (10')</p> <p>Δραστηριότητα 2: Στην δραστηριότητα του φύλλου 7, η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να αντιστοιχίσουν τα σύμβολα της ανακύκλωσης με την έννοιά τους, ακολουθώντας τη σωστή διαδρομή στον λαβύρινθο. (5')</p> <p>Δραστηριότητα 3: Στη συνέχεια και αφού ολοκληρωθεί η δραστηριότητα, η εκπαιδευτικός ρωτά τους μαθητές πού μπορούμε να</p>

	<p>συναντήσουμε (σε ποιες συσκευασίες, υλικά κ.λπ.) τα προαναφερθέντα σύμβολα και τι μπορούμε να κάνουμε με αυτά, ώστε να μειώσουμε τον όγκο των απορριμμάτων μας. Με αυτό τον τρόπο, οι μαθητές εισάγονται στην έννοια της μείωσης του όγκου των απορριμμάτων, ενώ παράλληλα δίνεται η δυνατότητα επέκτασης και στην εφαρμογή της επαναχρησιμοποίησης. Διευκρινίζεται έτσι ότι δεν είναι πάντα μονόδρομος η ανακύκλωση, αλλά ότι -ανάλογα με τις ανάγκες μας- το ίδιο ακριβώς υλικό μπορεί είτε να ανακυκλωθεί, είτε να επαναχρησιμοποιηθεί. (πχ. ένα κουτί παπουτσιών μπορεί είτε να ανακυκλωθεί, είτε να χρησιμοποιηθεί εκ νέου για τη φύλαξη μαρκαδόρων ή άλλων μικροαντικειμένων). Ζητά από τους μαθητές να σημειώσουν τις δικές τους προτάσεις / παραδείγματα. (10')</p> <p>Δραστηριότητα 4: Στην επόμενη φάση, ο/η εκπαιδευτικός συνάγει από κοινού με τους μαθητές το συμπέρασμα ότι, εφόσον υιοθετήσουμε όλες τις προαναφερθείσες συμπεριφορές στην καθημερινή μας ζωή, απομένουν μόνο τα οργανικά απορρίμματα, τα οποία καταλήγουν στους κάδους. Παρουσιάζει λοιπόν στους μαθητές την έννοια της κομποστοποίησης εξηγώντας τους αρχικά περί τίνος πρόκειται και περιγράφοντας τη διαδικασία. Ο εκπαιδευτικός αυτός στόχος επιτυγχάνεται με παράλληλη προβολή εικόνων ή σχετικού βίντεο. (15')</p>
<p>Εργαστήριο 7</p>	<p>Ανακύκλωση Γ' (1 διδακτική ώρα)</p> <p>Μετά την ανακεφαλαίωση όσων έχουν προηγηθεί και με τα οποία έχουν ασχοληθεί τα παιδιά, καλούνται οι μαθητές να κατασκευάσουν μία θεματική αφίσα που να ιστορεί τη διαδικασία της ανακύκλωσης και τα οφέλη της. Για να σύνθεση της αφίσας θα λειτουργήσουν σε επιμέρους ομάδες με συγκεκριμένη εργασία.</p> <p>Δραστηριότητα 1: Η εκπαιδευτικός -είτε μέσω διάλεξης, είτε με ερωτήσεις που απευθύνει στους μαθητές- κάνει μια αναδρομή στα όσα μέχρι στιγμής έχουν ειπωθεί για την ανακύκλωση. Ξεκινά από τον όγκο των απορριμμάτων πριν την ανακύκλωση και καταλήγει στα συμπεράσματα περί μείωσης του όγκου και βελτίωσης της ζωής. Η επανάληψη αυτή σχηματοποιείται και οπτικά μέσω της δραστηριότητας του φύλλου 7, στην οποία οι μαθητές καλούνται να βάλουν σε σωστή σειρά - αρίθμηση τις εικόνες που τους δίνονται, ώστε να σχηματιστεί ο κύκλος της ανακύκλωσης. (10')</p> <p>Δραστηριότητα 2: Ως ομαδική δραστηριότητα – δράση, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να κατασκευάσουν μία θεματική αφίσα που να ιστορεί τη διαδικασία της ανακύκλωσης και τα οφέλη της. Για τη δραστηριότητα αυτή, ο/η εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες και αναθέτει σε κάθε ομάδα τη ζωγραφική ή με τη μέθοδο</p>

του κολλάζ αναπαράσταση καθεμιάς από τις φάσεις που συζητήθηκαν. (α. μόλυνση του περιβάλλοντος από τον όγκο των απορριμμάτων, β. σύμβολα ανακύκλωσης, ειδικοί κάδοι, επαναχρησιμοποίηση, γ. πράσινος πλανήτης, αισθητική και ποιοτική βελτίωση του περιβάλλοντος) (25')

Η αφίσα αυτή θα αναρτηθεί σε πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου, ώστε να είναι ορατή και το περιεχόμενό της προσιτό σε όλους όσους κινούνται στο χώρο του σχολείου (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί). Η ανακύκλωση αφορά όλους μας! (5')

Κατασκευή ειδικού κάδου περισυλλογής υλικών προς ανακύκλωση μέσα στην αίθουσα. Κατά τη διάρκεια της εβδομάδας, οι μαθητές συγκεντρώνουν απορρίμματα προς ανακύκλωση και στο τέλος της εβδομάδας, με την άδεια της διεύθυνσης και τη συνοδεία του / της εκπαιδευτικού, αποφασίζουν πώς πρέπει να τα διαχωρίσουν και τα τοποθετούν στους αντίστοιχους κάδους ανακύκλωσης.